

TJÄNSTESKRIVELSE
TN

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Yttrande lokala miljömål

Inledning

Framtagande av lokala miljömål kan underlätta prioriteringar av aktiviteter som gynnar en långsiktig hållbar miljö i Nackasamhället. Det kan också tydliggöra vad som är viktigt på lokal nivå för att bidra till hanteringen av de globala utmaningarna. De lokala miljömålen kan också underlätta överblicken över olika utredningar och åtgärder som är aktuella och främja god samordning. Integrering av miljömålen i de operativa aktiviteterna i kommunens olika processer är nödvändig för att nå resultat.

Målen i den remissversion som nu föreligger når inte riktigt dit varför det bör ses som en första variant som behöver utvecklas över tid. Nedan följer att antal exempel på vad som tekniska nämnden anser behöver vidare bearbetning.

Samordning med reglementen

När det gäller ansvar för de olika frågorna avviker de ibland från respektive nämnds ansvar.

Som exempel kan anges att tekniska nämnden inte ansvarar för VA-anlutningar. Istället är det kommunstyrelsen som via exploateringsprojekt bygger ut allmänna VA-anläggningar i förnyelseområden och miljö- och stadsbyggnadsnämnden kan via förelägganden tvinga fram anslutning i den mån enskild fastighetsägare inte frivilligt väljer att ansluta. Tekniska nämnden som VA-huvudman skall tillhandahålla VA-tjänster enligt vattentjänstlagen där kommunfullmäktige så beslutat.

Vidare ligger inte bevakning av båtlivets utsläpp eller förorenad mark på tekniska nämnden.. Inte heller har tekniska nämnden någon roll för att följa upp försäljning av t ex bensin av olika sorter. Utsläpp från VA-anläggningen såsom bräddning ansvarar nämnden för som huvudman liksom att ta emot latrin från båtar där anslutning till allmänt VA-nät är möjlig En översyn och förtydligande av ansvarsfördelningen utifrån gällande reglemente bör alltså ske.

Analys av dagsläget

Målen bör vara relaterade till dagsläget. Det är viktigt att kunna överblicka vilken förflyttning som behövs för att nå respektive mål. Då först kan resurser prioriteras för att göra största möjliga nytta. Analysen av dagsläget är därför ett nödvändigt första steg, där det inte redan är gjort, för att bedöma realismen i målet eller omfattningen av nödvändiga åtgärder. Många av de mål som förslås kräver nya eller kompletteringar av redan genomförda mätningar för att beskriva nuläget.

Begränsa klimatpåverkan

Inom området bör resultatet av arbetet med Nackas klimatprogram avvaktas innan mål sätts.

Tekniska nämnden (TN) har ansvar för att bedriva beteendepåverkande insatser för att minska bilresandets negativa effekter på klimatet. Det görs främst genom att vidmakthålla och utveckla funktioner för gång, cykel och kollektivtrafik i kommunen och informera eller t o m marknadsföra alternativen till bilåkande för arbetsresor. Dessutom ska nämnden påverka den fysiska planeringen i kommunen i samma riktning.

Logiskt att kommunstyrelsen (KS) ansvarar för målet övergripande men även andra nämnder bör utarbeta delmål.

Frisk luft

Som väghållare är tekniska nämnden även ansvarig för de partiklar som kommer från trafik på de kommunala vägarna. Minskad biltrafik, hastighetsregleringar och val av beläggning är faktorer som påverkar luftmiljön och som tekniska nämnden kan påverka. Noteras bör att vi inte någonstans i Nacka ligger nära de gränsvärden för partiklar och luftkvalitet som t ex Stockholm innerstad har problem med.

Halter partiklar i luften, kväveoxider och flyktiga organiska kolväten skall mätas och mål är satta i förslaget. För att bedöma målen bör begreppet boendemiljö definieras och nuvarande halter tas fram som referens. Dessutom är det nödvändigt att vi kopplar resurser till de mätmetoder som är tänkta att användas. Är det teoretiska beräkningar eller faktiska mätningar som ska göras?

Logiskt att miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) svarar för målen men att andra nämnder kan ha delmål.

Giftfri miljö

TN:s roll som väghållare och ansvarig för lokala trafikföreskrifter ger möjligheter att i viss mån reglera trafiken så att gifter i miljön kan begränsas.

I den operativa verksamheten hanteras en mängd kemikalier t ex vid klottersanering, asfaltsrester efter t ex ledningsarbeten i våra gator och salt vid vinterunderhållet. Att

minimera användningen av skadliga ämnen och hantera det som måste hanteras enligt bästa kända metod bidrar till en miljö som inte skadar levande organismer.

Inget av detta berörs av föreslagna mål. Den operativa verksamheten tydliggör sin miljöpåverkan genom miljöcertifiering. Påverkan från trafik hanteras på samma sätt som för frisk luft. Särskilda mål bedöms inte nödvändiga i dagsläget.

Ansvar för skadliga ämnen från förorenade områden ligger inte på TN utan på MSN för tillsyn och på KS som markägare.

Levande sjöar, vattendrag och hav i balans

Tekniska nämnden har fått resurser från 2014 att påbörja ett aktivt arbete med vattenfrågorna i hela Nacka. Fokus ligger på dagvattenhantering för att minimera inverkan av kraftig nederbörd och på våra sjösystem, inklusive våtmarker. Avsikten är att i samarbete med tillsynsmyndigheter sätta in åtgärder för att nå önskad biologiska och kemiska status liksom ta tillvara de ekosystemtjänster, typ rening av fosfor och kväve samt flödesreglering, som erbjuds i systemen.

Målet om livskraftiga ekosystem i sjöar, vattendrag och längs kust är bra och mätningar baserade på vattendirektiv och kommunens VA-plan är helt relevanta. Indikatorn relaterad till båtbottnfärger ligger dock inte inom TN:s ansvar.

Målet om skydd för marina områden berör inte TN som det är formulerat i förslaget. Bör ses över eller klargöras varför sjöar utanför kustnära naturreservat inte finns med. Är de t ex inte viktiga lek- eller uppväxtmiljöer för fisk?

Målen för minskad påverkan från båtliv berör inte TN:s ansvarsområde. Ansvar för anslutning till VA-nät ligger på KS som ansvarig för exploateringsverksamheten och MSN som planförfattare och tillsynsmyndighet.

Minskade fosfor och kväveutsläpp berör TN genom att nämnden förfogar över VA-systemets skick inklusive renovering av pumpstationer vilket minskar risk för haverier med efterföljande bräddning till recipient.

God bebyggd miljö

Ur ett folkhälsoperspektiv har omfattningen och tillgängligheten till grönområden och vatten och stränder stor betydelse. Det är också värden som påverkar boende och besökares direkta upplevelse av den bebyggda miljön och därmed värdet av bebyggelsen. Målen bör kompletteras med relevanta måltal utifrån ett folkhälsoperspektiv exempelvis någon typ av grönytefaktor eller avstånd till grönyta eller strand från bostadsbebyggelse.

Angivna etappmål och indikatorer för miljöanpassad bebyggelsestruktur handlar om persontransporter av olika slag. De är bra och relevanta men vi saknar idag mätetal som kan ge oss referens för att mäta en utveckling och det behöver avsättas resurser för t ex

resvaneundersökningar över tid för att mätetalen ska kunna följas. Mätetalet andelen trygga, säkra och lättorienterade cykelvägar låter relevant men behöver preciseras hur det mäts. Målen kring både andel resor med cykel i högtrafik och kollektivtrafikresande är utmanande och beror till stor del på Nacka kommuns insatser men också på regionala samband som bara kan påverkas indirekt. Antagande och genomförande av cykelplan är väsentliga åtgärder.

TN har ansvaret för att underhålla och utveckla befintlig struktur för gång, cykel och kollektivtrafik. MSN ansvarar för planering av ny. Då vi i princip expanderar Nacka genom att förtäta i befintlig struktur och komplettera den, kan ansvaret med fördel diskuteras. Gott samspel mellan nämnderna är nödvändigt.

Under rubriken minskade avfallsmängder och ökad resurshållning följer mål och måltal gällande avfallsplan, vilket är bra.

TN arbetar med minskad energianvändning vad avser allmän belysning och VA-anläggningen. Arbetet fortgår enligt plan och rapporteras inom ramen för kommunens ”strategi för minskad energianvändning...” Man bör överväga om redovisade mätetal i dessa rapporter skall ingå även i de lokala miljömålen.

För god ljudnivå anges 55 dBA för grannskapsparker. Med dagens situation har väghållaren ansvar att vidta åtgärder när ljudnivån är över 65 dBA vid husfasad och kommunen lämnar bidrag till fönsterbyten om ljudnivån är över 60 dBA utomhus och över 30 dBA inomhus. TN bedömer att ett mål på 55 dBA generellt skulle kräva mycket stora åtgärder så länge nuvarande regelverk gäller. Ytterligare utredning behövs innan ett sådant måltal sätts.

Ett rikt växt- och djurliv

Ett rikt växt- och djurliv bedöms i regel gå hand i hand med bra attraktiva promenadstråk för gående eller cykel som oftast innehåller vegetation och grönytor som ger positiv upplevelse för människor men också utgör möjlighet för flora och fauna att spridas.

För att uppnå varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter anges ett antal etappmål och mätetal. Det är emellertid svårt att bedöma då vi inte har någon redovisning av nuläget. Det är bra att etappmålen finns då det gör att bedömningen av våra befintliga och tillkommande grönytor rimligen kommer att bedömas också utifrån etappmålen. Det gör att omedvetna skador på eller hinder för ett rikt växt och djurliv kan minimeras.

Ansvar för frågan är TN:s vad gäller utvecklingen av befintlig miljö och för tillkommande ligger ansvaret på MSN som planförfattare.

Nackaborna ska ha tillgång till attraktiva natur- och kulturmiljöer med ett varierat växt- och djurliv inom kortare promenadavstånd från bostad och förskola. I en tät och blandad stad

förefaller grönområde på mer än 3 000 kvm som kriterium vara mycket ambitiöst. Rekreativa folkhälsopåverkande värden torde kunna uppnås genom betydligt mindre arealer grönområde. Argument för avstånd till men framförallt storlek på grönområden behöver tydliggöras tillsammans med en nulägesbedömning innan måltal fastställs.

MSN har ansvaret som planförfattare.

Gunilla Grudevall-Steen
Ordförande Tekniska nämnden

Dag Björklund
Teknisk direktör